

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

פ.ח.

עין משפט נר מצוה

(א) לעיל ו' ע"ש, (ב) שנת קכ"א, לעיל ו' ע"ש, (ג) שנת פ"ד, ה"ז ע"ש, (ד) שנת קכ"ב, לעיל (ה, ד) ע"ש, (ו) שנת קכ"א, הנה כ"ט, (ז) ע"ש, (ח) שנת א"ת דברי מנחם קמ"י דרב שמעון ע"ש מנח דברי ר' ישמעאל בחילוק, (ט) נבדקת מ"א, (י) פ"ד ע"ש, (יא) נבדקת מ"ב.

רבינו הגנאל

מפני שצריך לומר הברלה בחונן הדעת, דברכן ביום הכפורים נדה ויולדת טובלות כדרכן בלילי יוה"כ בעל קרי טובל והולך עד המנחה רבי יוסי אומר כל היום כולו ורמיניהו טובל ומתאמץ כדרכן ביוה"כ נדה ויולדת טובלות כדרכן בלילי יוה"כ בעל קרי טובל והולך כל היום כולו ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה אין יכול לטבול עד המנחה ר' יוסי אומר כל היום כולו ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה שוב אינו צריך ושנין הא דתני כל היום כולו צלי ערין, והא דתני מן המנחה אינו צריך בדצלי, ואקשינן ואי צלי מאי טעמא (דרבא) דרבנן דתני כל היום, ושנינן מצוה דקסברי טבילה במונה משה, ואקשינן מכלל דר' יוסי סבר טבילה במונה לאו מצוה היא, והתנימי מיהו שם כתוב על בשרו הרי זה לא ירחץ ולא יסוך ולא יעבור במקום השנות, נודמנה לו טבילת מצוה כורך עליו גמי או סמרטוט וטובל (במזוה) [באסרו] לשפשוף, ר' יוסי אומר יורד וטובל כדרכו ויבכר שלא ישפשוף, ואי אכא גמי כולי, לאמלא לא פליגי בדרוך גמי ואח"כ טובל, כי פליגי להודו [באח"כ], ר' יוסי סבר טבילה במונה מצוה ולא שביקין מצוה ומתדייקן אגמי, ורבנן סברי טבילה במונה לאו מצוה היא, ומתיר דתני מן המנחה ולמעלה אינו צריך לטבול דטבילה במונה לאו מצוה היא, ר' יוסי ברי יהודה היא, דתני בענין טוהה שא" [ב"ש] מטבילין [עון] טבילות, אמר הוא דיהי לטבילה שתהא באחרונה, ת"ר הרוואה קרי ביום הכפורים יורד וטובל ועודנו השכתב זרע לת, ואם מבערב ישפשוף, פ"י, אם ראה קרי בשילה ויבש שכתב זרע על בשרו, צריך לשפשוף בשרו שלא ישאר על גופו, תנא דבי רבי ר' ישמעאל הרוואה קרי ביום הכפורים עונותיו סודרין לימחל אחרת כל השנה, אם ניצל אחת שנה מובטח לו שהוא בן העולם הבא, מפי' חיי סני ומסני, הדרן עלך יום הכפורים

תנאי היא. אי פטרה נעילה את של ערצית אי לא: הכי גרסינן בזוהר (פסוק) **כל הייני עטילום עובלין דכרנן ציוס הכפורים הנדה ויולדת טובלות דכרנן בלילי יוה"כ: צעל קרי.** שאסור בדברי תורה כדקיימא לן (ב"ק דף פג.) **עורא טיקן טבילה לזעלי קריין: עובל והולך עד המנחה.** אם אירע לו קרי קודם לכן עובל כדי שיוכל להתפלל תפלת המנחה אבל ראה קרי מן המנחה ולמעלה אין מותר לטבול אלא ימתין עד שתתקן ויטבול דסבירא להו לרבנן דתפלת נעילה צלילה ולדידהו פוטרת את של ערצית כדכ"ז והא דקתני אינה פוטרת ר' יוסי היא דאמר כל היום מותר לטבול ואפילו ראה קרי לאחר תפלת המנחה עובל ציוס כדי להתפלל תפלת נעילה ואלמלא קסבר תפלת נעילה אין זמנה צלילה ולדידהו אינה פוטרת את של ערצית: ה"ג **כתוספתא סוז והוכה והמאורע והמאורעט ועובל נדה ועמה מה עובלין דכרנן ציוס: יוסי ונדה ויולדת טובלות כדרכן בלילי יום הכפורים צעל קרי עובל והולך כל היום כולו ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה אין יכול לטבול.** קשיא דרבי יוסי ארצתי יוסי ורבנן ארצתי: **לא קשיא.** הא דאמר ר' יוסי הכא מן המנחה ולמעלה אין יכול לטבול: **צדללי תפלת נעילה.** ציוס קודם שהיה קרי והא דאמרין לעיל כל היום כולו צלי תפלת נעילה כשראה הקרי: **אי דללי מאי (א) טעמא דרבנן.** דמתניתא צתרייתא דאמרין כל היום: **קא סברי טבילה צומנה מנחה.** וזמנה ציוס הוא דכתיב (ב"ק פ"ג) **והיה לפנות ערב ירחץ הלך דמח רחיצה דיוס הכפורים ולא היינו קרי טבילה ללעיל ומתרי פלוגתא נינהו צתרייתא קמיימא פליגי בזמן תפלת נעילה לרבנן צלילה ולר' יוסי ציוס ורבנן דהתם סבירא להו טבילה צומנה לאו מנחה דתקיה יום הכפורים וצתרייתא צתרייתא פליגי צטבילה צומנה מנחה: **לא ירחוץ.** שלא ימחוק את השם: **כורך עליו גמי.** להגין עליו מטעם קריין לן. וקיימא לן. **דמסכת שבת (א) דצטבילה צומנה מנחה פליגי לרבנן טבילה צומנה לאו מנחה ואם אין לו גמי ימתין עד למחר ויבשקנו: ה"ה.** דאמרין לעיל ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה אין יכול לטבול עד המנחה ר' יוסי אומר כל היום כולו ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה שוב אינו צריך ושנין הא דתני כל היום כולו צלי ערין, והא דתני מן המנחה אינו צריך בדצלי, ואקשינן ואי צלי מאי טעמא (דרבא) דרבנן דתני כל היום, ושנינן מצוה דקסברי טבילה במונה משה, ואקשינן מכלל דר' יוסי סבר טבילה במונה לאו מצוה היא, והתנימי מיהו שם כתוב על בשרו הרי זה לא ירחץ ולא יסוך ולא יעבור במקום השנות, נודמנה לו טבילת מצוה כורך עליו גמי או סמרטוט וטובל (במזוה) [באסרו] לשפשוף, ר' יוסי אומר יורד וטובל כדרכו ויבכר שלא ישפשוף, ואי אכא גמי כולי, לאמלא לא פליגי בדרוך גמי ואח"כ טובל, כי פליגי להודו [באח"כ], ר' יוסי סבר טבילה במונה מצוה ולא שביקין מצוה ומתדייקן אגמי, ורבנן סברי טבילה במונה לאו מצוה היא, ומתיר דתני מן המנחה ולמעלה אינו צריך לטבול דטבילה במונה לאו מצוה היא, ר' יוסי ברי יהודה היא, דתני בענין טוהה שא" [ב"ש] מטבילין [עון] טבילות, אמר הוא דיהי לטבילה שתהא באחרונה, ת"ר הרוואה קרי ביום הכפורים יורד וטובל ועודנו השכתב זרע לת, ואם מבערב ישפשוף, פ"י, אם ראה קרי בשילה ויבש שכתב זרע על בשרו, צריך לשפשוף בשרו שלא ישאר על גופו, תנא דבי רבי ר' ישמעאל הרוואה קרי ביום הכפורים עונותיו סודרין לימחל אחרת כל השנה, אם ניצל אחת שנה מובטח לו שהוא בן העולם הבא, מפי' חיי סני ומסני, הדרן עלך יום הכפורים**

מפני שצריך לומר הברלה בחונן הדעת. הקשה רבינו יעקב מאורליי"ש ונכללה מכלל כלאמרין תפלת השחר (בבב"ב דף כט.) כל השנה כולה מתפלל בינינו חוץ ממוצאי שבת שצריך לומר הצדלה צומן הדעת ומפני שצריך לומר הצדלה בחונן הדעת. **מפני שצריך לומר הברלה בחונן הדעת תנאי היא דתניא (א) כל הייני טבילות טובלין כדרכן ביום הכפורים נדה ויולדת טובלות כדרכן בלילי יוה"כ בעל קרי טובל והולך עד המנחה רבי יוסי אומר כל היום כולו ורמיניהו טובל ומתאמץ כדרכן ביוה"כ נדה ויולדת טובלות כדרכן בלילי יוה"כ בעל קרי טובל והולך כל היום כולו ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה אין יכול לטבול עד המנחה ר' יוסי אומר כל היום כולו ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה שוב אינו צריך ושנין הא דתני כל היום כולו צלי ערין, והא דתני מן המנחה אינו צריך בדצלי, ואקשינן ואי צלי מאי טעמא (דרבא) דרבנן דתני כל היום, ושנינן מצוה דקסברי טבילה במונה משה, ואקשינן מכלל דר' יוסי סבר טבילה במונה לאו מצוה היא, והתנימי מיהו שם כתוב על בשרו הרי זה לא ירחץ ולא יסוך ולא יעבור במקום השנות נודמנה לו טבילת מצוה כורך עליו גמי ויורד וטובל כדרכו ויבכר שלא ישפשוף, ואי אכא גמי כולי, לאמלא לא פליגי בדרוך גמי ואח"כ טובל, כי פליגי להודו [באח"כ], ר' יוסי סבר טבילה במונה מצוה ולא שביקין מצוה ומתדייקן אגמי, ורבנן סברי טבילה במונה לאו מצוה היא, ומתיר דתני מן המנחה ולמעלה אינו צריך לטבול דטבילה במונה לאו מצוה היא, ר' יוסי ברי יהודה היא, דתני בענין טוהה שא" [ב"ש] מטבילין [עון] טבילות, אמר הוא דיהי לטבילה שתהא באחרונה, ת"ר הרוואה קרי ביום הכפורים יורד וטובל ועודנו השכתב זרע לת, ואם מבערב ישפשוף, פ"י, אם ראה קרי בשילה ויבש שכתב זרע על בשרו, צריך לשפשוף בשרו שלא ישאר על גופו, תנא דבי רבי ר' ישמעאל הרוואה קרי ביום הכפורים עונותיו סודרין לימחל אחרת כל השנה, אם ניצל אחת שנה מובטח לו שהוא בן העולם הבא, מפי' חיי סני ומסני, הדרן עלך יום הכפורים**

קא ז מיי פ"א מהלכות מקואות הלכה ו' ופ"ג מהל' צביתת עשור הלכה ג' ופ"ד מהל' צ"ב הל' ו' סמנ עשין רמנ טו"ש"ע אר"ס ק"י מקנז ספיק' ו' וסומן מריג ספיק' יא י' וטור ש"ע י"ד ס"י ק"א ספיק' ג' וס"י שפ"א ספיק' ה':

ק"ח ב מיי פ"א מהלכות יטורי המוכה הל' ו' סמנ לאון ו':

ק"ב ג (מיי) פ"ג מהלכות צביתת עשור הל"ג טו"ש"ע אר"ס ק"י מריג ספיק' (א):

ק"ד ד טו"ש"ע אר"ס ק"י מרנו ספיק' ג':

ק"ה ז (מיי) פ"ג מהלכות צביתת עשור הל"ג טו"ש"ע אר"ס ק"י מריג ספיק' (א):

ק"ו ח (מיי) פ"ג מהלכות צביתת עשור הל"ג טו"ש"ע אר"ס ק"י מריג ספיק' (א):

ק"ז ט (מיי) פ"ג מהלכות צביתת עשור הל"ג טו"ש"ע אר"ס ק"י מריג ספיק' (א):

ק"ח י (מיי) פ"ג מהלכות צביתת עשור הל"ג טו"ש"ע אר"ס ק"י מריג ספיק' (א):

ק"ט י"א (מיי) פ"ג מהלכות צביתת עשור הל"ג טו"ש"ע אר"ס ק"י מריג ספיק' (א):

ק"י י"ב (מיי) פ"ג מהלכות צביתת עשור הל"ג טו"ש"ע אר"ס ק"י מריג ספיק' (א):

ק"יא י"ג (מיי) פ"ג מהלכות צביתת עשור הל"ג טו"ש"ע אר"ס ק"י מריג ספיק' (א):

ק"יב י"ד (מיי) פ"ג מהלכות צביתת עשור הל"ג טו"ש"ע אר"ס ק"י מריג ספיק' (א):

ק"יג י"ה (מיי) פ"ג מהלכות צביתת עשור הל"ג טו"ש"ע אר"ס ק"י מריג ספיק' (א):

גלוין הש"ס
רש"י ד"ה ולעריב ישפשוף משום הצניעה, ע"י מג"א ס"י ע"ס ק"י:

מוסף רש"י
חובא בסוף המסכת

רבינו הגנאל (המשך)
וכא מצלי בנעילת שיערי הכלי, אמר ר' תנאי על ידי דהיה רב מאריך בצלותיה סגין, הוה מגיע לנעילת שיערי שמים שי"מ דכד הוי שמשא בירוש דיקלי היא עת נעילת שיערי הכלי, וסלקא שטמחא דא שוין נעילה פוטרת של ערב. ור' יוחנן סבירא שחל להיות שבת מוכרי של שבת בנעילה, וכן ראש חדש שחל להיות בשבת מוכרי של ראש חדש שבת בנעילה, וכן ראש חדש שחל להיות בשבת מוכרי של חנוכה במוסף, וכן נפק עובדא (בהדא) (דרבנן) (מכרדא דר' באבא), רבי ור' חייא בר אבא הוו מפקדי לאמוריהו אכריוו קמי צבורא מאן דמצלי יצלי דרמשה עד יומא קיים, א"ר חנינא משכני ר' ישמעאל כרי יוסי אצל פונדק אחד ואמר לי כן נתפלל אבי של שבת בערב שבת, א"ר אמר ר' יוחנן פליגי ולא הוה צריך מפלגא על הא, שכן מוספין מחול על הקדוש, ועוד סלקין חביריין מן ערב לצפורי ואמרי ככר שבת ר' יוחנן בן דוסא בעירו, וירדא אמרה דא דאמר ר' חנינא משכני ר' ישמעאל כרי יוסי אצל פונדק אחד ואמר לי כן נתפלל אבי של שבת בערב שבת, א"ר עזריה לא הוה צריך מפלגא, דר' מפקד [באבאן] אמוריה אכריוו קריהון מאן דמצלי יצלי דרמשה עד יומא קיים, בר מיהו דודי דבאבא, שוין השירות, אמר רב אסי אין משיחין על כוס של ברכה כי שקיל ליה לאלתר מברך, בר קמנז לא רצה ללמד על מעשה חבא, מאי

מברכך דרבי יוסי סבר בברייה בזמנה א"א מצוה. הא ללא פריך נמי מדרבנן דסבירא מנחה וברייתא דמיימי סבירא להו לאו מנחה י"ל דלעיל אמרי מנחה ואין לעבור זמנה צמזי וצמתיון ולהכי סבירא להו דטובל מן המנחה ולמעלה אבל צמה שהן אומרים שיש להן לחור אחר גמי צוה לא תדחה זדואי העוילה ועוד מפני כבוד השם אבל מר' יוסי פריך מכל שכן: **מפיש' חיי סני ומסני.** ורמו לדבר יראה זרע יאריך ימים:

הדרן עלך יום הכפורים וסליקא לה מסכת יומא

ימים: ידאג כל השנה כולה. שמא לא קיבלו תעניתו והשביעוהו על פגיו: **ואם עלתה לו שנה.** שלא מת מוצתה לו שמעשים כל העולם רעב. מתשמשים והוא שבע ולא נתענה זואת ושלח **מפיש' חיי סני ומסני.** ורמו לדבר יראה זרע יאריך ימים:

הדרן עלך יום הכפורים וסליקא לה מסכת יומא

הדרן עלך יום הכפורים וסליקא לה מסכת יומא

הדרן עלך יום הכפורים וסליקא לה מסכת יומא

הדרן עלך יום הכפורים וסליקא לה מסכת יומא

הדרן עלך יום הכפורים וסליקא לה מסכת יומא

מעשה הכתב (בן) שהיה נוטל ה' קולמוסין בה' אצבעותיו ואם היה חובה של ה' אותיות כותבה בבבא אחת, סליקא לה מסכת יומא. שבת לבתר יום הזה קמא. בירך נותן ליעה עצמה. תתרום שם יושב רומא. יא שמיה ר' יעקב: **עלמא:**

ישיב' חו' ו' והא דתניא צפק תפלת השחר [שם] שכן ולא התפלל ערצית מתפלל שמתי שמים, (ו) אפילו ספיר מתאן דאמר תפלת ערצית רמות כי בתנא לן לו נכללה. ויחא נמי הא דאמרין פקת השחר [ג' ז] טעם ולא אוסר ראש חודש אין מחזיקין אותו לפי שאין בין דין מקדשין את הרוח צלילה, הא לאו הכי מחזיקין אותו כי בתנא לן לו נכללה. אבל ה"ג פירש דיוון דהתפלת אחת שיה עליה חובה (ויחא) [והלא] [והלא] לאו טעמא לפי שאין צריך ציוד [כו], מחזיקין אותו, ואין נראה לנביט דהא אמרינן פ"ק שבת [ע' ג] מ"ז תפלת ערצית רמות הוי נכללה כיון דשאר בו' אה לא שאל מטרותין ליה ע"ג: י"ל דלא התפלל כלל, ובי תימא כיון דהתפלל בשאר לילות שיה עליה חובה, אם כן למה הוצרך לתקן בשמתינן לדברי האומר חובה קאמר, אפילו לנביט דאומר רמות תימא כיון דקשיה עליה חובה בשאר לילות, על כן נראה כן כדפרישנא. מ"ז. ע"כ תנחומד קודם